

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Ooipoortstraat 73

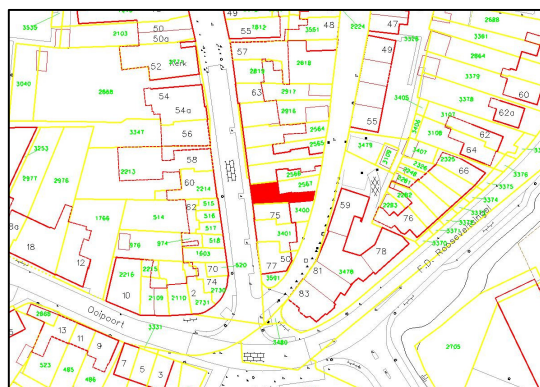
Monumentnummer : GM031

Straat : Ooipoortstraat
Huisnummer : 73
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 DT

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2567

Naam object : ---
Bouwjaar : 1915
Architect : H.C. Bloemendaal
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 29-6-2012
Datum aanwijzing : 21-05-2013

Situering

Pand gelegen aan de Ooipoortstraat aan de zuidzijde binnen de historische binnenstad van Doesburg. Het pand staat in de rooilijn aan de straat.

Hoofdopzet

Object maakt deel uit van een éénlaags rijtje van vier woningen met het zadeldak evenwijdig aan de straat, waarbij de nok van de twee hoekwoningen haaks staat op de straat. Elke woning heeft een kelder en een zolder. Ooipoortstraat 73 is de rechter

hoekwoning van dit rijtje en heeft een aanbouw onder plat dak aan de achterzijde. Achter het huis staat een carport.

Historie

De Ooipoortstraat is gelegen binnen de zuidelijke uitbreiding uit 1343 van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Ooipoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werd opgeblazen en niet werd herbouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

In 1914 als onderdeel van een rijtje van vier vergund en waarschijnlijk in 1915 gerealiseerd naar ontwerp van de Doesburgse architect H.C. Bloemendaal. Bloemendaal is voor Doesburg van belang als architect van diverse woonhuizen, woonwinkelpanden waaronder nummer 34 in dezelfde straat, bedrijfsruimten en de aan de zelfde straat gelegen Chr. Gereformeerde Kerk. In het derde kwart van de twintigste eeuw werden voor- en achterkamer doorgebroken om een nieuwe woonkamer te realiseren. Daarbij is het centrale rookkanaal, dat bovendaks op het snijpunt van de noklijnen uitmondde, afgebroken. Aan de achterzijde is in 1971 een garage gerealiseerd, die in 1997 al weer werd gesloopt tijdens een ingrijpende verbouwing van het gehele pand. Gelijktijdig werd tevens groot onderhoud aan het pand uitgevoerd, waarbij vrijwel alle kozijnen en ramen werden vervangen en gereconstrueerd met een roedenverdeling voor boven- en onderramen naar het model van nummer 67. In 2003 werd deze fase afgesloten met de restauratie van het dak, de schoorsteen en een nieuw raam in de keukenruimte.

Exterieur

Het rijtje heeft een gemetselde, bakstenen voorgevel met middenrisaliet en twee verhoogde zijrisalieten die een halve baksteen naar voren komen. De gevel heeft een gemetseld trasraam van klinkerbaksteen. Het opgaande werk bestaat overigens uit roodbakkende steen met gesneden voegen waarin boven de plintzone en boven de begane grond doorgaande rollagen zijn opgenomen. Elke woning heeft voor de entree een gietijzeren stoep die als lucht- en lichtrooster voor het kelderlicht fungeert. De voordeuren zijn voorzien van bovenlicht, naast de deur is steeds een enkel venster, de gevelopeningen worden ontlast met strekken. De middelste twee woningen met nummers 69 en 71 hebben gekoppelde schuifvensters die breder zijn dan de vensters van beide hoekwoningen. Oorspronkelijk waren de onder- en bovenramen alle voorzien van een roedenverdeling en de onderramen voorzien van luiken (bij nummer 69 persiennes), slechts bij nummer 67 lijkt op de begane grond nog het oorspronkelijke beeld met roeden aanwezig. Nummer 69 is nog in het bezit van de oorspronkelijke kozijnen en ramen, waaruit in het verleden de glasroeden zijn verwijderd om het plaatsen van grotere ruiten mogelijk te maken. In nummer 73 zijn in ieder geval aan de straatzijde alle kozijnen en ramen in de periode 1997-2003 vervangen (zie boven). Het pand heeft een gesloten, houten voordeur (in 1990 nog een moderne houten glasdeur).

Beide hoekwoningen hebben afgewolfde, risalerende topgevels die zijn voorzien van twee vensters met vaste bovenramen en draairamen met luiken onder het kalf. De vensters worden ontlast met strekken. De gevels eindigen met windveren. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde, platte Friese pannen. Op de nok staan twee decoratief gemetselde schoorstenen boven de twee centrale woningen. De dakvlakken boven de goot zijn samen voorzien van drie dakkapellen, de middelste is een gemeenschappelijk vormgegeven exemplaar die boven de risalerende entreepartij van beide woningen is gesitueerd. De dakkapellen hebben een afgeronde dakopbouw met bakgoten opzij en een geprofileerde lijst aan de voorzijde die het verloop van de dakopbouw volgt. De zijwangen van de linker en centrale kapel zijn bekleed met de oorspronkelijke leien, de dakkapel boven nummer 71 is later aangepast met zink.

Interieur

Kelder: bevindt zich aan de voorzijde van het huis onder de hal en is toegankelijk via een opgeklampte deur onder de trap naar de verdieping. De betonnen troggewelven tussen stalen I-profielen evenwijdig aan de voorgevel zijn in het zicht. De vloer is belegd met grijs gesmoorde tegels. De kelder wordt van daglicht voorzien door middel van een gietijzeren tuimelraampje met twee verticale roeden.

Begane grond: De indeling bestaat uit een hal met trap rechtsvoor met links de toegang tot de woonkamer aan de voorzijde. Rechts van de trap voert een gang naar een tweede toegang tot de kamer en een toilet. In de hal bleef de granitovloer bewaard. In het verlengde van de hal is de keuken gesitueerd, die via de woonkamer bereikbaar is. De woonkamer is een ongedeelde ruimte die aan de straat- en achterzijde van daglicht wordt voorzien door vensters. Woonkamer en keuken zijn in 1997 ingrijpend gemoderniseerd en voorzien van nieuwe plafonds, van een oudere afwerking bleef afgezien van de aanwezige paneeldeuren met bijbehorende kozijnen en architraaflijsten niets bewaard. De schouw linksachter in de woonkamer is in 1997 gereconstrueerd. Vanuit de hal voert een trap uit de bouwtijd met geometrisch gedecoreerde trappaal en voorzien van per twee gekoppelde, gedraaide balusters naar de eerste verdieping.

Eerste verdieping: de trapleuning eindigt bij een enkele trappaal, die met een kort leuningstuk is verbonden met de zijwand van een inloopkast naast de trap. De indeling van de verdieping dateert nog grotendeels uit de bouwtijd, maar een afwerking met gipsplaten onttrekt de oorspronkelijke afwerking, voor zover aanwezig, aan het zicht. De deuren naar de vertrekken zijn in het verleden alle vervangen door opdekdeuren. In de kamer linksvoor is het voorste van de twee aanwezige dakspanten vrij in het zicht. Het achterste dakspant is zichtbaar in de twee vertrekken aan de achterzijde. Het linker vertrek wordt van daglicht voorzien door het centrale venster in de topgevel. Deze is aan de binnenzijde afgewerkt met architraaflijsten.

De kapconstructie bestaat uit kreupele stijlen met hangwerk die een gordingenkap opvangen. Blokkeels tussen spantbenen en muurplaten vangen de spatkrachten op. Tegen de gemeenschappelijke bouwmuur met nummer 71 is een rookkanaal aanwezig.

Vliering: toegankelijk middels een vaste bordestrap. Het bovenste deel van de kapconstructie (het hangwerk) is hier zichtbaar. De kap is verticaal beschoten.

Bouwdossiers

- Januari 1915 bouw van vier woningen aan de Ooipoortstraat
25-3-1971 maken autostalling
15-5-1997 aanbouwen carport (+ slopen autostalling), vervangen meeste kozijnen en ramen, plaatsen dakvensters en interne verbouwing begane grond (mondelinge mededeling eigenaar)
21-1-2003 maken van een nieuw raam in een bestaande uitbouw (keuken)
22-4-2003 restaureren/vervangen schoorsteen en restaureren dak

Literatuur

Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving viervoudige woning Ooipoortstraat 67/69/71/73 Doesburg*, 1-5-1990 (adviesnr. 29a-29d)

Waardering

Het object is in 1914 ontworpen door de Doesburgse architect H.C. Bloemendaal als één van een blokje van vier woningen en zal in 1915 zijn opgeleverd. De woning is in hoofdopzet en op onderdelen goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de relatieve gaafheid van de architectuur binnen het rijtje, de ligging aan de straat, de ruimtelijke indeling op de begane grond en verdieping en diverse onderdelen van de afwerking van het huis, zoals de trappartij en de behouden gebleven paneeldeuren met architraaflijsten op de begane grond. Van bouwhistorisch belang is de aanwezige kapconstructie en de aanwezigheid van historisch plaatmateriaal dat is toegepast voor enkele scheidingswanden op de eerste verdieping.

Het object Ooipoortstraat 73 is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde. Het huis is architectuurhistorisch van belang als onderdeel van een rijtje van vier woningen, in 1914 ontworpen door de lokale architect H.C. Bloemendaal met verhoogde zijrisalieten en vanwege het op onderdelen goed behouden gebleven interieur. Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden Ooipoortstraat 67, 69 en 71. Het object is cultuurhistorisch van belang als onderdeel van een goed bewaard gebleven rijtje huurwoningen uit het begin van de twintigste eeuw.